

o Pogledali smo prednosti in slabosti malega dela ter kdo bo pridobil in kdo izgubil

Mladi politiki se ne bodo pasli na malem delu

J Janez Tomažič

janez.tomazic@finance.si

V sredo bodo študentje protestirali proti uvedbi malega dela. Ministrstvo za delo zagotavlja, da sredstva iz malega dela ne bodo šla za financiranje podmladkov političnih strank. Za večja podjetja utegnejo biti omejitve prestroge, študentska organizacija bo ob velik del denarja.

Zakon o malem delu ureja različne oblike dela, ki so bile zdaj razdrobljene. Na ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (MDDSZ) smo vprašali, ali se bodo iz dajatev na malo delo financirali tudi podmladki političnih strank, kot to očitajo predstavniki študentov. »Zakon o malem delu ne uvaja financiranja podmladkov političnih strank. Določa le, da se bo del

Sredstev od dajatev iz malega dela delil na javnem razpisu za financiranje projektov, namenjenih dejavnostim mladih, dijakov in študentov. Določen je torej samo namen, za katerega se sredstva lahko porabijo, med tem ko bo merila za kandidiranje za sredstva na teh razpisih za vsako koledarsko leto posebej določila razpisna komisija,« odgovarjajo MDDSZ.

Za velika podjetja so omejitve stroge

Ali so večja podjetja preveč omejena pri malem delu? »Predlog zakona določa, da lahko delodajalci, ki imajo več kot 50 zaposlenih, vsak koledarski mesec izkoristijo do 1.440 ur malega dela, pri tem pa ima delodajalec proste roke pri organiziranju tega dela (lahko ga opravi z osmimi delavci za polni delovni čas, ali s 24 delavci po 60 ur na mesec, ali pa izkoristi celotno kvoto ur malega dela le ob vikendih ali v enem samem dnevu). Ne omejujemo torej števila oseb, ki bodo malo delo opravile, temveč le število ur malega dela na mesec,« so nam sporočili.

Kaj so glavne novosti malega dela za študente

Delo bo omejeno na 720 ur na leto, letni zaslužek pa bo največ šest tisoč evrov, na malo delo bo treba plačati 15,50-odstotne prispevke za socialno in zdravstveno zavarovanje. Pridobljene

izkušnje bodo štejele pri iskanju dela, v treh letih si bo mogoče pridobiti eno leto pokojninske dobe. Minimalna urna postavka bo štiri evre, malo delo pa bodo lahko opravljali tudi upokojnenci in brezposelne osebe.

Študentski servisi le še spomin, ŠOS ob del sredstev

Posredovanje študentskih napotnic bo neprofitna dejavnost, zato ne bo več potrebe po podjetjih – študentskih servisih –, ki bi delo posredovala. Posredniki bodo izbrani na podlagi transparentnega javnega razpisa, še bo ohranjena napotnica, ki bo imela več podatkov o naročniku del, kar po zagotovilih MDDSZ pomeni večjo možnost izterjave. Poleg študentskih servisov – štirje največji obvladujejo 90 odstotkov trga – bo največji poraženec Študentska organizacija Slovenije. Po zdajšnji ureditvi imajo od študentskega dela 15 milijonov evrov prihodkov, po reformi, če bo sprejeta, pa precej manj.

F ŠTEVILKE

341

► milijonov evrov so lani znašala bruto izplačila dijakom in študentom.

40

► milijonov evrov je lani znašala koncesijska dajatev na študentsko delo.

50%

► tržni delež ima e-Študentski servis v lasti Sebastjana Česnika.

90%

► tržnega deleža imajo štirje izmed 47 študentskih servisov.

50

► tisoč evrov bodo stale demonstracije.

15,5

► milijona evrov je lani od študentskega dela prejel ŠOS.

Stran / Page: 2

Doseg / Reach: 53000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 1337 cm²

3 / 5

Kaj prinaša malo delo

Delodajalcem

- nalaga višje stroške in manj prožnosti;
- malim delavcem bodo plačali prispevek za pokojninsko zavarovanje;
- več bo administrativnih opravil;
- omejitve pri zaposlovanju v velikih podjetjih niso življenjske.

Malim delavcem

- odpravlja študentsko delo v zdajšnji obliki;
- študentje se bojijo, da bodo prispevke financirali sami z nižjimi prejemki;
- študentje se bojijo konkurence upokojenec in brezposelnih;
- zaradi omejitev malo delo morda ne bo zanimivo za delodajalce;
- zdravstveno zavarovanje za študente ni vaba, ker ga imajo zaradi statusa.

Državi

- bo prineslo več denarja v socialno blagajno;
- morda bo časovna omejitev omogočila skrajšanje študija in s tem znižanje stroškov za visoko šolstvo;
- delodajalce bo usmerjalo v zaposlovanje;
- evidence bodo preprečile izogibanje davkom.

ANKETA

dobra zamisel in šepava izvedba

Vladni zakon o malem delu -

Ali se strinjate z vlado, da je treba študentsko delo preurediti, in kaj predlagate?

Marijana Jazbec, izvršna direktorica za strateške kadre in korporacijsko kulturo v

Mercatorju: »V Mercatorju imamo predvsem pripombo k določilom o omejitvah za opravljanje malega dela pri delodajalcih v posameznem koledarskem mesecu. Ta določila postavljajo v enak položaj delodajalca, ki ima na primer 51 zaposlenih, in tistega, ki ima 12 tisoč ali več zaposlenih, saj imata lahko oba največ 1.440 ur malega dela na mesec. Če bi to preračunali na osebe, bi to pomenilo približno 8,3 osebe na mesec, ki ima 174 delovnih ur. V primeru delodajalca, ki ima 51 zaposlenih, bi to pomenilo več kot 15 odstotkov vseh zaposlenih, v Mercatorju pa 0,07 odstotka vseh zaposlenih. Tako določilo postavlja večja podjetja v neenak položaj, ta določila pa tudi povsem negirajo pozitivno spremembo omejitve dela pri študentih. Letna omejitev dela bi pomenila, da bi v poletnih mesecih, ko študenti lahko delajo, v Mercatorju delalo samo osem (preračunano na 174 ur) študentov na mesec.«

Mia Lapornik, trgovinska zbornica:

»Dodatne omejitve za opravljanje malega dela pri delodajalcu so sporne, saj so za podjetja nepregledne in posegajo v enakopravnost gospodarskih subjektov na trgu. Naša zbornica predlaga, da se peti

odstavek 4. člena dopolni tako, da omejitve obsega opravljenih ur malega dela v posameznem koledarskem mesecu sledijo kriterijem velikosti podjetij glede na število zaposlenih, kot jih določa zakon o gospodarskih družbah. Zakon naj vsem upravičencem do malega dela zares omogoči takšno obliko dela. Sklad števila ur malega dela naj se sorazmerno razporedi med delodajalci glede na število zaposlenih. Ministrstvo za delo naj v končnem besedilu določi omejitve, ki bo v praksi lažje sprejemljiva in izvedljiva.«

Janez Malačič, ekonomski statistik:

»Čudno je, da je zdajšnji sistem zdržal tako

dolgo, saj je bil posebnost v svetovnem merilu. Povsod po svetu imajo študentje možnost nekaj zaslužiti poleg študija. Pri nas pa tisti, ki ne študirajo, delajo pod davčno ugodnejšimi pogoji. Menim, da gre predlog o malem delu v pravo smer, mogoče bi ga bilo treba malo izpiliti. Za delodajalce je veljavni sistem dober, saj za bagatelo dobijo najboljšo delovno silo. Študentje so zelo kreativni, pa še 40 odstotkov so cenejši od zaposlenih. Dejstvo je, da delo in študij nista združljiva, saj delo podaljšuje študij, to je jasno. Smiselno je mlade ljudi usmerjati, da čim prej doštudirajo in prevzamejo odgovornost.«

Janez Šušteršič, profesor na fakulteti za management:

»Uvajanje malega dela kot možnosti za vse neaktivne osebe je pomemben ukrep

politike zaposlovanja teže zaposljivih oseb. Študentsko delo je anomalija na trgu dela, zlasti kot državno subvencionirana konkurenca manj kvalificiranim brezposelnim mladim, zato ga je treba omejiti. Težavo vidim v konkretni izvedbi predlogov. Zakon o malem delu uvaja niz administrativnih omejitev in postopkov za podjetja in posrednike malega dela. Zato je vprašanje, ali in kako hitro bo zaživel novi sistem. Zlasti problematične so omejitve števila 'malih delavcev' glede na velikost oziroma zaposlenost v podjetju naročniku. Omejitve opravljenih ur ali višine dohodkov se mi zdijo smiselne, bolje pa bi bilo, če omejitve ne bi bila absolutna, ampak bi študent, ki dela več, od presežnega dela plačal davke kot vsi drugi.«

Dušan Rebolj, sindikat Pergam:

»Na ekonomsko-socialnem svetu smo vsi, razen Semoličevih

svobodnih sindikatov, podprli zakon o malem delu, smo pa vladi naložili, da se pred obravnavo zakona v parlamentu s študenti sestane in uredi točke, ki se tem zdijo sporne. Študentskega dela niti ni pametno urejati v posebnem zakonu, prav tako za to ni nobenih argumentov. Pomembno je, da se to delo primerno uredi, da tisti, ki ne morejo študirati, lahko delajo, omejiti pa ga je treba zato, da ne bi pomenilo dumpinga v podjetju in da ne onemogoča rednega zaposlovanja. To omejevanje mora biti v sozvočju s štipendijski politiko in zagotavljanjem študija tistim, ki želijo študirati. Nedopustno je sprejeti le en ukrep na eni strani, na drugi pa ne. Študentsko delo se je v preteklosti zlorabljalo, omejeno pa je tudi že bilo. Iz tega

Stran / Page: 2

Doseg / Reach: 53000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 1337 cm2

5 / 5

zornega kota smo zakon o malem delu podprli.«

Samo Hribar - Milič, generalni direktor Gospodarske zbornice Slovenije:

»Absolutno podpiramo osnovni namen, da mora biti vsako delo pri enakem plačilu enako obdavčeno. Zdaj je študentsko delo za delodajalce zelo priročno, vendar priznavamo, da gre za nelojalno obliko dela in da so študentje pri tej obliki dela brez vseh pravic. Tisti hip, ko se študent poškoduje, ga odpustijo brez bolniške in vsega. Zagotovljena ni niti varnost zdravja. To je treba urediti, žal pa je zakon o malem delu prinesel še omejitve, ki dodatno birokratizirajo postopke, zato bo možno študentsko delo celovito urediti v zakonu o malem delu šele takrat, ko bomo imeli trg dela podobno urejen. Predlagali smo zelo veliko sprememb, žal pa jih kar precej ni bilo upoštevanih.«

Viljem Pšeničny, generalni sekretar obrtno-podjetniške

zbornice:

»Predlog uvedbe zakona o malem delu smo podprli, dali pa smo tudi niz pripomb, ki so bile upoštevane v nadaljnji razpravi. Naš glavni predlog v zvezi z malim delom je bil, da naj bo vsako delo približno enako obdavčeno.«

Sebastijan Česnik, e-Študentski servis: »Strinjam se, da je stvari treba izboljšati.

To bi bilo mogoče storiti zelo preprosto. Osredotočili smo se na dva cilja. Ohranitev prožnosti in konkurenčnih prednosti takšnega dela za gospodarstvo in na odpravo slabosti veljavnega sistema. Vsi servisi pošiljamo davčni upravi obrazce REK (obračun davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja) z vsakim nakazilom za vsakega študenta. Na Dursu bi bilo treba te podatke povezati v skupno bazo in že bi imeli dnevni nadzor nad zaslužki vseh študentov, malih delavcev... Ko zaposleni doseže določen zaslužek v tekočem letu, se mu pri vseh nadaljnjih zneskih zaračunava prispevke, akontacijo dohodnine. Ne potrebuje-

mo nobene evidence malega dela za 2,5 milijona evrov in 680 tisoč evrov letnega vzdrževanja. Te predloge smo že januarja letos poslali na ministrstvo.«

Nada Zupan, katedra za management in organizacijo EF: »Smer zakona o malem delu je

prava, mogoče bi se še pogovarjali o zneskih in urah. Ekonomska fakulteta ima mednarodne akreditacije AACSB in EQUIS. Pri podelitvi akreditacij smo zelo težko pojasnili, zakaj je tako velika razlika med povprečnim trajanjem študija in dolžino programa. Pri intervjujih s študenti so akreditatorji zaznali zanimivo nasprotje. Študentje so jim zatrjevali, kako težak je program, po drugi strani pa jim preostaja zelo veliko časa za delo. S podaljševanjem študija izgubljammo veliko človeških virov.«

 Boris Meglič, Janez Tomažič

finance@finance.si